

OIKOS een biologisch insecticide die soms beter scoort dan chemie

BASF bracht recent de nieuwe biologische insecticide Oikos op de markt. Enkele maanden daarvoor gaf het Ctgb groen licht voor gebruik in bedekte teelten. Een aantal tomaten- en paprikatelers heeft intussen ervaring opgedaan met het middel en de reacties zijn positief. Oikos is zacht voor het gewas, hard tegen trips, luis, wittevlies, mineervlieg en Tuta absoluta én past goed in een geïntegreerd systeem met natuurlijke vijanden. Met voor tomaten maar liefst vijf toepassingen per twaalf maanden geeft het telers bovendien extra armslag om plagen nóg beter aan te pakken. Tekst: Ton van Vliet, Fotografie: Glenn Mostert

Mark Selman is Crop Manager Glas-tuinbouw bij BASF. Edwin Datthijn is technisch specialist bij Van Iperen. KAS Magazine zocht het tweetal op en legde ze een aantal vragen voor.

Hoe werkt Oikos en waartegen is het effectief?

Mark: "Het middel bevat de werkzame stof azadirachtine. Een natuurlijk product dat verkregen is door extractie uit de zaden van de neemboom. Vervolgens wordt het geformuleerd tot het daadwerkelijk eindproduct dat gespoten wordt. Plaginsecten die geraakt worden of aan het blad vreten, krijgen zo de stof binnen. Daar zorgt het voor hormoonverstoring zodat ze nimmer het volwassen stadium bereiken. We noemen het ook wel een insectengroeiregulator." Edwin: "We halen in de tomatenkas goede resultaten bij de bestrijding van Tuta absoluta, Bemisia en kaswittevlies. Bij de paprika's zien we vooral de tripsdruk teruglopen."

Er zijn meer middelen met azadirachtine. Op welk punt onderscheidt Oikos zich?

Edwin: "Andere middelen hebben meestal maar drie toepassingen per jaar. Daarmee kun je niet echt uit de voeten. Voor effectief gebruik met azadirachtine moet je het meerdere keren inzetten voor een optimaal resultaat. Dat gebeurt meestal aan het begin van het jaar. Vervolgens heb je dan nog negen maanden waarin je weinig kunt doen om de cyclus van bepaalde plagen te doorbreken. Of je moet

chemie inzetten. Maar dan spuit je ook je biologie dood en kom je in de problemen met je MRL (maximale residulimiet). " Mark: "Met het zachtere middel Oikos erbij komt er ruimte om het hele jaar door deze producten in te zetten."

Hoe houdt het middel zich in een geïntegreerde teelt?

Mark: "Oikos laat zich goed combineren met biologie. Het is veilig voor de meeste natuurlijke vijanden. Verschillende sluipwespen, roofmijten en roofwantsen zijn getoetst en veilig gebleken. Zelfs Macrolophus komt bij meerdere toepassingen redelijk positief uit de proeven, met veiligheidsklasse 1 (= tot 25% afdoding) voor adulten en een klasse 2 (= 25-50% afdoding) voor nimfen. Op Bemisia en Tuta absoluta werkt het middel heel goed. Daar zit de bestrijding in een range van 60 tot 80%. Dat zijn hele mooie cijfers. Het zijn resultaten van een niveau dat óp of zelfs bóven dat van chemische bestrijding zit. Voor een biologisch product is dat vrij uitzonderlijk." Daarnaast hebben proeven aangetoond dat Oikos ook een goede werking heeft op onder andere luis en trips. Edwin: "Fijn is ook dat Oikos geen lange nawerking heeft. Als je met je biologie wilt beginnen, dan kun je een week van tevoren gerust nog een keertje spuiten. Bij andere producten moet je soms een aantal weken wachten. Met Oikos niet, je kunt dus snel starten."

Zijn er nog andere verschillen?

Edwin: "Het product is met 26 gram

‘BASF investeert miljoenen in R&D naar biologische producten.’

BREED TOEGELATEN

Oikos is als breed werkende insecticide ook breed toegelaten in de bedekte teelt waaronder voor sla, aardbei, komkommer, tomaat en paprika. Ook voor de bedekte teelten van snijbloemen, potplanten, boomgewassen en veredeling is het middel toegestaan. Het product bevat 26 gram van de werkzame stof azadirachtine per liter. De adviesdosering is 100 – 150 ml per 100 liter water, met voor tomaat en paprika maximaal 1,5 liter per hectare.

actieve stof per liter sterk geconcentreerd. Daarmee heb je dus minder product per hectare nodig. Daardoor breng je met Oikos ook minder olie op het gewas dan met vergelijkbare middelen. Het is dus zachter voor het gewas. Olie op het blad kan leiden tot groei-remming omdat je daarmee de huidmondjes dichtzet. Bij tomaten speelt dat niet zo, maar van paprika is bekend dat dit gewas erg gevoelig is voor olie. We hebben begin dit jaar, dus in de donkere en meest lastige periode van de teelt, paprika's driemaal bespoten, en geen enkele schade aan het gewas gezien."

Hoe lang is BASF bezig geweest met de ontwikkeling?

Mark: "Het registreren van een middel van biologische oorsprong duurt net zo lang als een chemisch middel, dus dit zijn lange termijn trajecten. Het laatste jaar voor introductie hebben we veel aandacht besteed aan demoproeven op belangrijke plaaginsecten in uiteenlopende sier- en groentegewassen. Vervolgens zijn we de afgelopen wintermaanden ook nog eens op grotere schaal in de praktijk gaan toetsen, met positieve ervaringen in paprika en tomaat als gevolg. Daarnaast gaan we ook in de komkommer- teelt Oikos intensief begeleiden, want ook daar zien we kansen." Edwin: "In de keten zie je duidelijk een toenemende vraag naar dit type producten. De 'vergroening' in de tuinbouw gaat alsmaar door. Supermarkketens eisen nu eenmaal schonere producten. We gaan naar MRL-vrije producten. Dat zal niet makkelijk zijn, maar die kant gaat het wel op."

Hoe werkt het product in de praktijk?

Edwin: "Inzet via de spuitboom. Het is ook makkelijk mengbaar. Als je voor een andere plaag ook moet spuiten, tegen Botrytis of tegen rups, dan kun je eenvoudig een combinatie maken met Oikos. Dan hoeft je dus maar één spuitgang te maken. Je wilt als teler niet elke drie dagen je gewas natmaken." Mark: "Goed en tijdig scouten is en blijft daarbij belangrijk. Oikos werkt op basis van hormoonverstoring, het is daarom belangrijk om voor een zo goed mogelijk resultaat vroeg in de cyclus van de plaag in te grijpen." ■